Kalanviljelyn tärkein päämäärä on tuottaa kuluttajalle vastuullisesti korkealaatuista ravintoa

Maa- ja metsätalousvaliokunta
Valtioneuvoston selonteko ruokapolitiikasta Ruoka 2030 Suomi-ruokaa meille ja maailmalle
Vastaus 6.4.2017 esitettyyn kysymykseen kalankasvatuksesta Suomessa

Tänä päivänä vastuullisuus on itsestäänselvyys suomalaisessa ruokaketjussa. Kalanviljelijöille vastuullisuus on hyvin arkinen asia, koska tavoitteena on alan jatkuva kehittyminen ja ympäristövaikutusten minimointi. Suomalainen kalanviljely on hyvin pitkälle säädeltyä ja valvottua. Vesienkäsittelyn toimivuus varmistetaan ympäristöluvilla ja säännöllisillä tarkastuksilla. Tarkkailun avulla kalanviljelijät ja viranomaiset saavat tietoa ympäristön tilasta ja toiminnan mahdollisista vaikutuksista vesistöön säännöllisesti ja dokumentoidusti.

Kalan tuotannon hiilijalanjälki on huomattavasti pienempi kuin lihantuotannon. Kala kasvaa noin kilon yhdellä kilolla rehua, kun nauta kasvaa saman verran viisikertaisella rehumäärällä. Vesiviljely vie myös vähemmän tilaa kuin muu eläintuotanto. Maailmalla kalan tuotanto onkin jo ohittanut naudanlihan tuotannon. Kalanviljely auttaa myös säästämään valtamerien ylikalastettuja kalakantoja. (Lähteitä mm.: Kirjolohen kasvatuksen ympäristövaikutukset http://www.mtt.fi/mttraportti/pdf/mttraportti48.pdf, http://www.kalankasvatus.fi/kalanviljely/kalanviljely-ja-ymparisto/ http://www.syke.fi/fi-FI/Julkaisut/Ymparistolehti/2017/Kalankasvatuksen_kuormitus_vaheni(42693)

Suomi haluaa olla edelläkävijä sinisessä biotaloudessa, ja kalankasvatuksella on siinä tärkeä rooli. Myös EU:n kalastuspolitiikan uudistus nostaa vesiviljelyn yhdeksi prioriteetiksi. Kansantalouteen syntyy taloudellista hyötyä eniten, jos kalankasvatustuotanto kasvaa kansallisen vesiviljelystrategian mukaisesti. Tuotannon lisäys kymmenellä miljoonalla kilolla olisi Luonnonvarakeskuksen arvion mukaan arvoltaan noin 40 miljoonaa euroa ja loisi rannikolle noin 400 uutta työpaikkaa. Kerrannaisvaikutuksineen tämä tarkoittaisi noin 120 miljoonaa euroa ja

noin 1 400 työpaikkaa. (Lähde mm.: Vesiviljelystrategia 2022 http://mmm.fi/documents/1410837/1516655/1-3-Vesiviljelystrategia_2022.pdf/89ae6a1d-9fa5-4c51-b339-35029399801f)

Vaikka vesiviljely on ekologisesti tehokkain tapa tuottaa eläinproteiinia, sekin vaikuttaa luontoon kuten kaikki ruokatuotanto. Vaikutusten siirto ulkomaille ei ole ympäristövastuullisuutta. Ekoteko on kehittää omaa tuotantoa. Rehuja ja eläinainesta parantamalla vesiviljely on jo tähän mennessä puolittanut ympäristövaikutuksensa. Uusilla avauksilla hyvää kehitystä voidaan jatkaa.

Uusia kasvatustekniikoita

Itämerirehu

Kalankasvatuksen ravinnetase voi Itämeressä olla kuormitusneutraali, jos kalaa kasvatetaan Itämeren kalasta tehdyllä kalarehulla. Siinä käytetty kalajauho tehdään Itämerestä pyydetystä silakasta ja kilohailista. Kun Itämerirehua käytetään kalankasvatuksessa, ulkopuolelta tulevien ravinteiden määrä vähenee ja ravinteet Itämeren sisällä kiertävät. Jokainen lähirehulla tuotettu kalakilo kierrättää Itämeren fosforia ja typpeä, tukee kestävää kehitystä ja parantaa ruokaturvaa. (Lähteitä mm.: https://www.luke.fi/uutiset/uusi-kalajauhotehdas-antaa-piristysruiskeen-kalataloudelle/
https://www.slideshare.net/mmmviestinta/kalajauhotehtaanja-itmerirehun-yhteiskunnalliset-vaikutukset)

Sijainninohjaus ja avomerilaitokset

Sijainninohjaussuunnittelulla on löydetty uudelle tuotannolle ympäristöllisesti kestäviä alueita. Niitä on sekä merellä että sisävesillä. Modernit laitosrakenteet mahdollistavat uusien merilaitosten sijoittumisen ulommas, jossa ympäristö on suotuisampi ja käyttöristiriitoja vähemmän. Avomerelle perustetun ison uuden kalankasvatuslaitoksen vaikutukset voidaan havaita ainoastaan sadan - kahdensadan metrin päässä laitoksesta.
(Lähteitä: Kalankasvatuksen ympäristöseurantajärjestelmän kehittäminen
http://www.kalankasvatus.fi/wp-content/uploads/2015/11/Kalankasvatuksen-

ymp%C3%A4rist%C3%B6seurantaj%C3%A4rjestelm%C3%A4n-kehitt%C3%A4minen-Loppuraportti.pdf
Kansallinen vesiviljelyn sijainninohjaussuunnitelma: http://mmm.fi/documents/1410837/1801200/Kansallinen+vesiviljelyn+sijainninohjaussuunnitelma/55a022d6-054b-4136-b8b3-bcae09e53379)

Kiertovesilaitokset

Suomessa on alettu investoida myös kalan kiertovesikasvattamoihin. Niiden ympäristökuorma on pienempi kuin vesialueella sijaitsevien kasvattamoiden. Kiertovesikasvattamoissa pyritään tuottamaan mahdollisimman paljon kalaproteiinia mahdollisimman pienellä energian- ja vedenkulutuksella.

Toistaiseksi kiertovesitekniikka on liian kallis ruokakalantuotantoon. Kannattavuuden rajaa kuitenkin lähestytään ja tekniikkaa sovelletaan jo erikoistuotantoon. Luonnonvarakeskuksen mukaan kirjolohen poikasten ja arvokkaampien kalalajien kasvatus maalla olevilla kiertovesilaitoksilla on kannattavaa, mutta nykyisiä määriä lohta ja kirjolohta voi saada vain merilaitoksista. (Lähteitä mm.: https://www.luke.fi/tietoa-luonnonvaroista/kalat-ja-kalatalous/kalanviljely/kalan-kiertovesikasvatus/)